

Tolna Megyei Önkormányzat
KEHOP-1.2.0-15-2016-00009.

Szám: 167/2017.

EMLÉKEZTETŐ

A Tolna Megyei Éghajlatváltozási Platform

2017. január 26-i üléséről

Készült: a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal 101. számú hivatalos helyiségében 14:00 órai kezdettel tartott ülésen.

Jelen vannak: a jelenléti ív szerint.

1. pont: Az alakuló ülés óta történt események ismertetése

Istlstekker Lídia köszöntötte a megjelenteket. Elmondta, hogy az alakuló ülés óta elsősorban a beszerzések lebonyolítása zajlott, melyek lassan a végéhez érnek. Röviden ismertette, hogy a megyei klímastratégiák kidolgozásával kapcsolatban 2017. január 20-án került megrendezésre Budapesten egy konferencia, melyen a Tolna Megyei Önkormányzat több munkatársa is részt vett.

2. pont: A projekt tervezett mérföldköveinek és szakmai feladatainak rövid ismertetése

Istlstekker Lídia előadásában bemutatta a projekt tervezett mérföldköveit. Összesen öt mérföldkő került meghatározásra:

1. Mérföldkő 2016.12.31-ig

- Megvalósíthatósági tanulmány elkészítése.
- Projektmenedzsment szervezet felállítása, a PM szervezet a projekt teljes megvalósítását végigkíséri.
- A projektindításhoz kapcsolódó kötelezően előírt nyilvánosság biztosítása.

- A Tolna Megyei Éghajlatváltozási Platform megalakítása.
- A szükséges beszerzések lebonyolításának megkezdése.

Istlstecker Lída elmondta, hogy a mérföldkőig tervezett feladatok lebonyolításra kerültek.

2. Mérföldkő 2017.03.31-ig

- A Tolna Megyei Klímastratégia egyeztetési változatának elkészítése, a Klímabarát Települések Szövetsége által kidolgozott módszertani útmutatóban foglaltak szerint.
- Folytatódik a kötelezően előírt nyilvánosság biztosítása és a projektmenedzsment tevékenység.

Istlstecker Lída elmondta, hogy a Klímabarát Települések Szövetsége által készített módszertan sajnos még mindig nem készült el. Az említett nyitókonferencián elhangzott, hogy előreláthatólag márciusra készül el, így az Irányító Hatóságtól állásfoglalás kérése történik, hiszen ha márciusban kapjuk meg a módszertani útmutatót, akkor március 31-ig nem tud elkészülni a Tolna Megyei Klímastratégia egyeztetési változata.

3. Mérföldkő 2017.10.31-ig

A Tolna Megyei Klímastratégia egyeztetési változatának megismertetéséhez kapcsolódó rendezvények, szemléletformálási tevékenység. A programokhoz kapcsolódóan aktív marketing tevékenységgel segítjük a projekt szakmai tartalmának széles körben történő megjelenését, megismerését. A legjelentősebb tevékenységi időszak.

Társadalmi egyeztetéshez kapcsolódó programok:

- 10+1 db városi konferencia (Bátaszék, Bonyhád, Dombóvár, Dunaföldvár, Gyöngyös, Nagymányok, Paks, Simontornya, Tamási, Tolna, +Szekszárd)
- 5 db járási workshop (Paks, Bonyhád, Tamási, Dombóvár, Szekszárd)

Szemléletformálási akció programjai:

- 15 db lakossági figyelemfelkeltő akció (Csatlakozás települési rendezvényekhez standdal, bemutatókkal.)
- 1 db civil workshop (A megyében környezet- és természetvédelemmel foglalkozó civil szervezetek részére 1 napos találkozó.)
- 1 db megyei klímavédelmi vetélkedő (Kétfordulós klímavédelmi vetélkedő általános- és középiskolás gyerekek számára.)

4. Mérföldkő 2018.03.31-ig

- A Tolna Megyei Klímastratégia elfogadása.
- Marketing tevékenység lezárása.
- A pályázat során megvalósított szakmai tevékenységek és az általuk elért eredmények kiértékelése.
- Folytatódik a Tolna Megyei Éghajlatváltozási Platform működése. (A fenntartási időszakban is.)
- Folytatódik a projektmenedzsment tevékenység.

5. Mérföldkő 2018.04.30-ig

- A projekt fizikai zárása.
- Záró kifizetési kérelem összeállítása.
- A projektmenedzsment tevékenység zárása.
- A kötelezően előírt nyilvánosság biztosításához kapcsolódó valamennyi tevékenység zárása.

3. pont: A projekt lebonyolításába bevont közreműködők bemutatása

Istlstekker Lída röviden ismertette, hogy a projektben eddig két beszerzés került lebonyolításra. A nyertes szervezetek képviselői röviden bemutatkoztak, és bemutatták szervezetüket.

Dr. Váradi Zsuzsanna a Dipol Intézet Kft. szakmai képviselője röviden bemutatkozott, ismertette szakmai múltját. Elmondta, hogy a klímastratégia kidolgozásában fognak közreműködni.

Baka György a Zöldtárs Alapítvány képviselője elmondta, hogy ők a megyei szemléletformálási programokban fognak közreműködni, ami testhezálló feladat, hiszen az Alapítvány 2004-es megalakulása óta ez a fő tevékenysége. Klímavédelemmel 2009 óta foglalkoznak, amióta a Szekszárdi Klímakört koordinálják. Több száz programot szerveztek az elmúlt években hasonló témákban.

Istlstekker Lída elmondta, hogy még egy beszerzés van folyamatban, ami a klímastratégia társadalmassításával kapcsolatos feladatokra keres végrehajtót. Itt új eljárást szükséges lefolytatni, ezért még nem tudják ki lesz a közreműködő.

Varga-Stadler Gábor a Tolna Megyei Önkormányzat új munkatársa is bemutatkozott, ő a program szakmai megvalósításában fog részt venni.

4. pont: A klímastratégia kidolgozását megalapozó módszertani útmutató bemutatása

Baloghné Gaál Zsófia szakmai munkatárs ismertette a 2017. január 20-i konferencián elhangzottakat. Bemutatta Dr. Pálvölgyi Tamás előadását, melyben a klímastratégiák kidolgozásának hátterét, és általános céljait ismertette. Elmondta, hogy most megyei szintre készülnek az egész országban ilyen stratégiák, de várhatóan márciusban kerül kiírásra újabb pályázat, amiben települések pályázhatnak klímastratégia elkészítésére.

Dr. Váradi Zsuzsanna bemutatta a klímastratégia készítés módszertanát. Alapvetően a módszertan általánosnak mondható felépítése a következő:

1. Helyzetértékelés
2. Stratégia kapcsolódási pontjainak feltárása
3. Jövőkép és célrendszer alkotás
4. A végrehajtáshoz kapcsolódó intézkedési tervek

A részletes módszertani előadás az emlékeztetőhöz csatolásra került.

5. pont: A Tolna Megyei Éghajlatváltozási Platform szerepe és feladatai

Baloghné Gaál Zsófia ismertette a Tolna Megyei Éghajlatváltozási Platform (továbbiakban: Platform) szerepét és közreműködésének jelentőségét a projektben. A Platform működését a Tolna Megyei Önkormányzat koordinálja szakmai munkatársak segítségével, akiknek az elérhetősége bemutatásra került.

Szakmai megvalósítók elérhetőségei: klimavedelem@tolnamegye.hu

Varga-Stadler Gábor: 74/505-608, varga.stadler@tolnamegye.hu

Baloghné Gaál Zsófia: 20/299-8960

Projektmenedzsment elérhetőségei

Istlstekker Lídia: 74/505-668 istlstekker.lidia@tolnamegye.hu

Biróné Vorgrümler Edina: 74/505-625 v.edina@tolnamegye.hu

Az elérhetőségek és a projekt rövid összefoglalója a tolnamegye.hu honlap klímavédelem aloldala alatt lesz megtalálható.

Dr. Váradi Zsuzsanna elmondta, hogy szakmailag nagyon fontosnak tartják a Platform aktív bevonását. A klímastratégia kidolgozása során kiemelten két feladat van, amiben a Platform konstruktív együttműködése szükséges. Egyszer a helyzetelemzés készítése során az adatgyűjtés, illetve majd a jövőkép és célok felállítása során szükséges a helyismerettel rendelkező szakemberek bevonása.

Baloghné Gaál Zsófia elmondta, hogy ő felelős azért, hogy a szakmai egyeztetéseket lefolytassa, várhatóan ő lesz a kapcsolattartó a bevont szervezetek között. A klímastratégia elkészítése során szükségesek lesznek egyedi egyeztetések, de előreláthatólag havonta egy-egy platform ülés is összehívásra kerül majd.

6. pont: Kérdések és válaszok

Istlstekker Lídia ismertette, hogy a projektben vállalták egy havi hírlevél kiküldését, melyhez a Platform segítségét kérte a célcsoport meghatározásában. A Platform átbeszélte a kérdést, a döntés értelmében a projekt első felében elsősorban a települési vezetőket, intézményeket célozza majd a hírlevél. Az első hírlevél február elejére várható.

Dr. Balázs Gábor: Ebben a projektben konkrét beruházások, fejlesztések is meg tudnak valósulni?

Istlstekker Lídia: Nem, ez a projekt most kizárólag a megyei klímastratégia készítésére és szemléletformálásra összpontosul.

Baloghné Gaál Zsófia: A stratégia utolsó fejezetében azonban a célokhoz konkrét intézkedéseket, ill. ahhoz forrást és felelősöket kell hozzárendelni. A klímastratégiákban megfogalmazott intézkedések végrehajtásához várhatóan további források lesznek hozzárendelve.

Palotásné Kővári Terézia: Több szervezetet képviselve javasolja, hogy a Tolna Megyei Mérnöki Kamara illeszkedő szakcsoportjai is legyenek tájékoztatva és lehetőség szerint bevonva a stratégiakészítésbe, illetve a Platform működésébe.

Baka György: A módszertan közel hasonló súllyal kezeli a mitigációs és adaptációs feladatokat. Az elmúlt 30 évben a klímavédelem jelentős változáson ment keresztül. A kezdeti üvegházhatású-gáz csökkentését célzó intézkedések helyett ma már 90 %-ban a hatásokhoz való alkalmazkodásról szólnak a nemzetközi és helyi szakmai iránymutatások. Javasolja, hogy a klímastratégiában is nagyobb hangsúlyt fektessünk az adaptációra.

7. pont: A tanácskozás zárása

Baloghné Gaál Zsófia elmondta, hogy az alakuló ülésen megegyezett a Platform abban, hogy bár a pályázat negyedévente ír elő ülésezést, az első időkben a klímastratégia egyeztetési változatának elkészüléséig havonta ül össze.

Istlstekker Lília a jelenlévőknek megköszönte a konstruktív együttműködést. A résztvevők kérésére az előadások az emlékeztetővel egyidejűleg mindenkinek megküldésre kerülnek.

Szekszárd, 2017. január 26.

Készítette:

Baloghné Gaál Zsófia
szakmai munkatárs

NAK NEMZETI ALKALMAZKODÁSI KÖZPONT
Magyar Földtani és Geofizikai Intézet

A megyei klímastratégiák kidolgozását megalapozó módszertani útmutató bemutatása

Dr. Pálvölgyi Tamás
a Nemzeti Alkalmazkodási Központ vezetője
az MFGI igazgató-helyettese

„KEHOP-1.2.0 kódszámú pályázati konstrukció”
Nyitórendezvény

2017. január 20.
Dürer Rendezvényház

I. Az éghajlatváltozás már a kertkapun kopogtat..

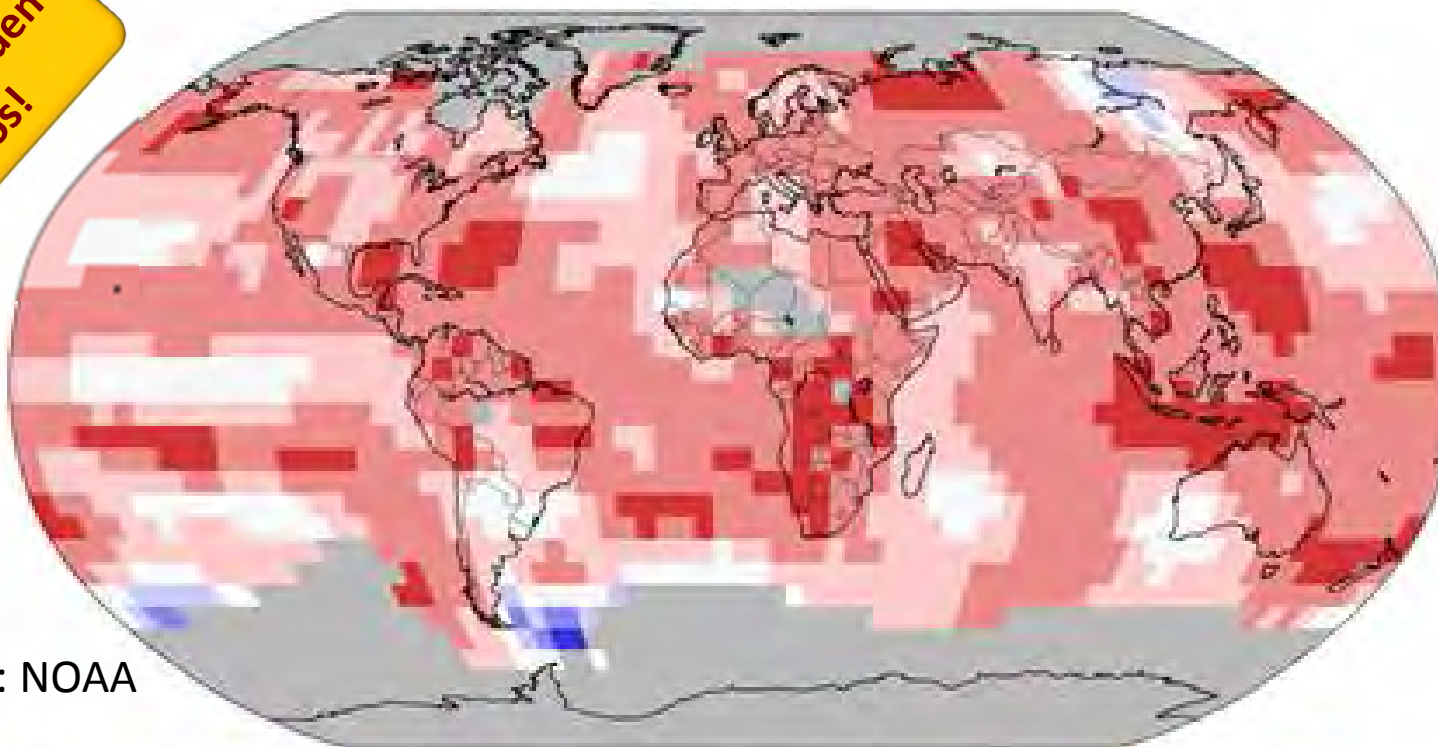

Világszerte felmelegedés...

Hőmérsékleti anomáliák a 2016. június-augusztus időszakban
(eltérés az 1981-2010. időszak átlagától)

szinte minden
piros!

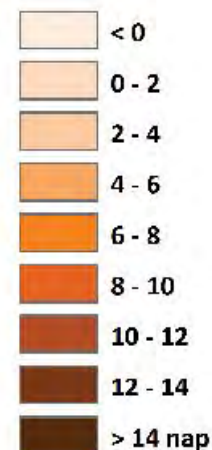
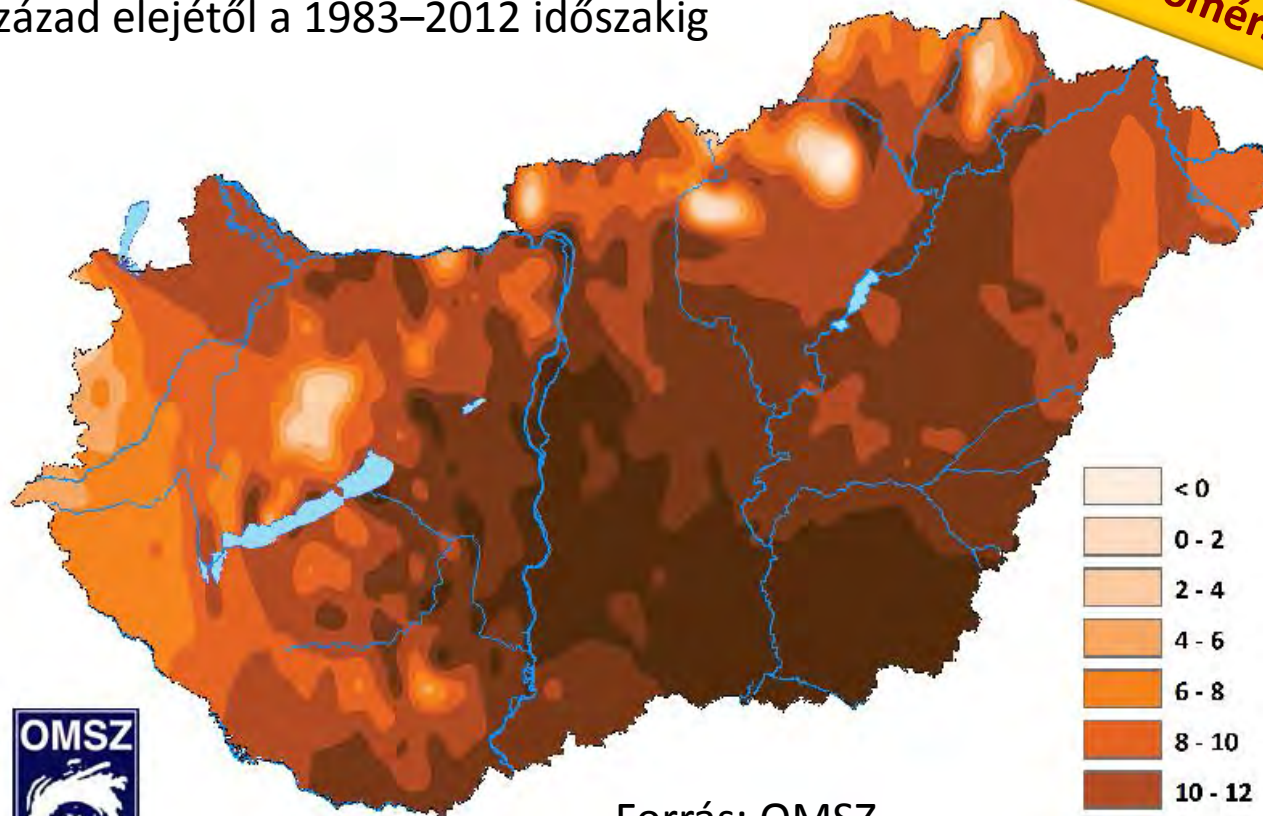
Forrás: NOAA

Mire számíthatunk Magyarországon? I.

A hóhullámos napok számának gyarapodása
a múlt század elejétől a 1983–2012 időszakig

Hóhullám: napi átlag-
hőmérséklet > 25 C

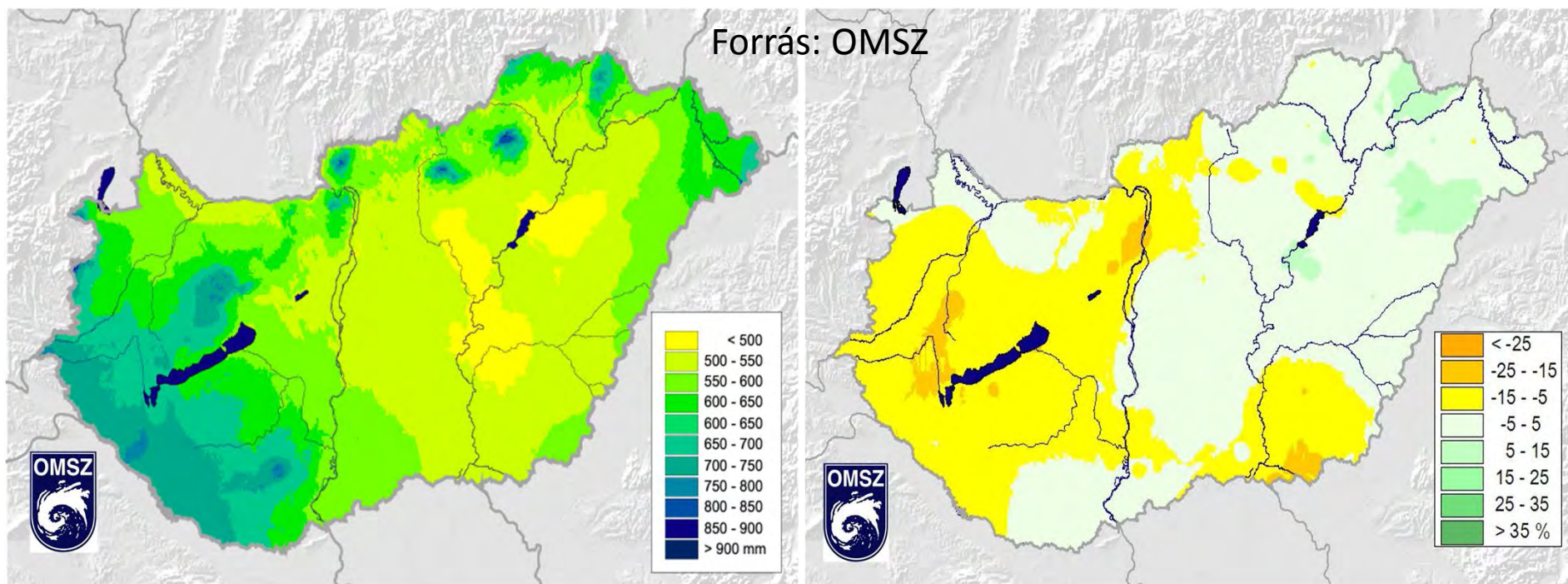
Forrás: OMSZ

Mire számíthatunk Magyarországon? II.

Átlagos évi csapadékösszeg
 1971–2000. időszakban

Éves csapadékösszeg VÁLTOZÁSA (%)
 1963–2012. időszakban

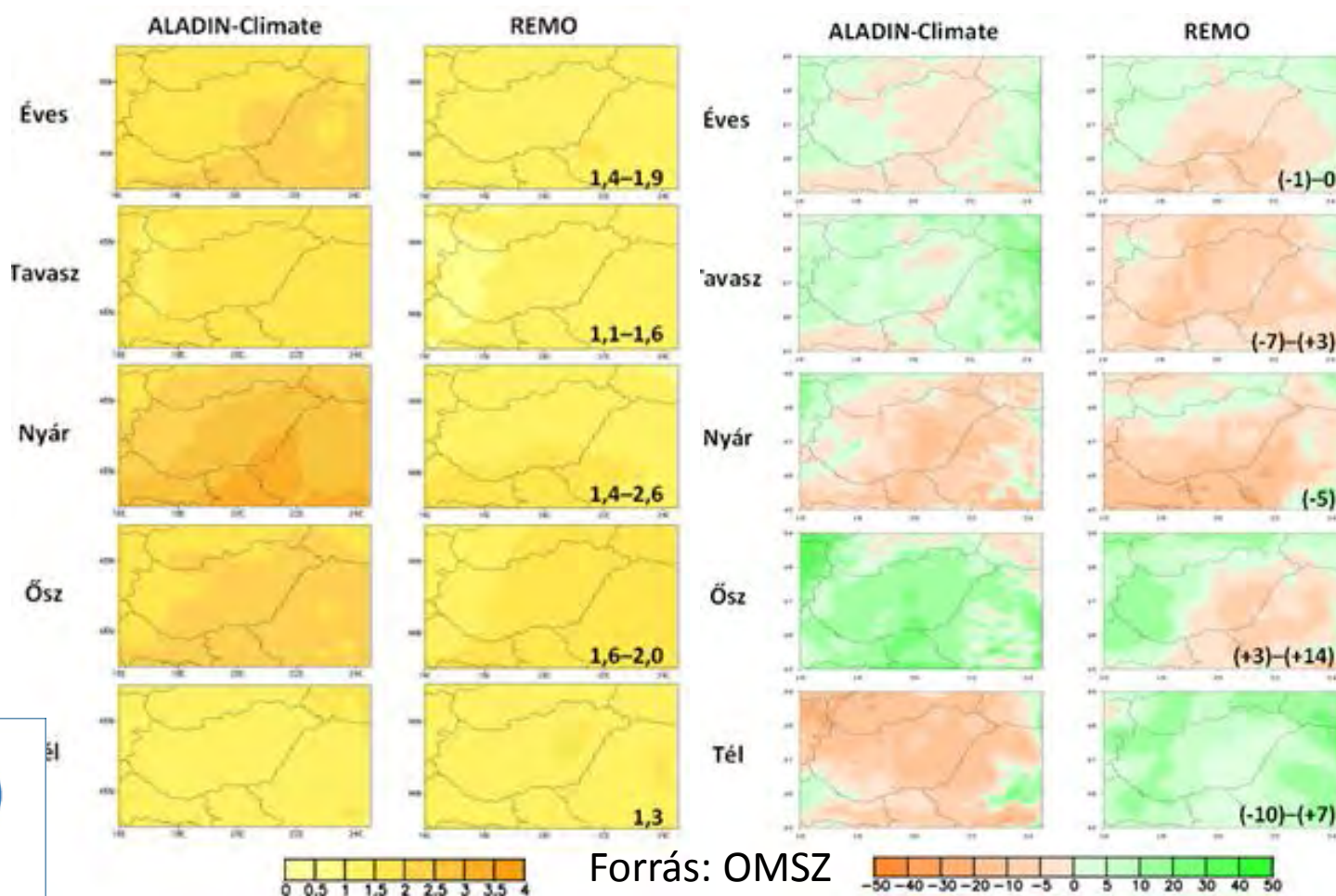

Ahol csapadékbőség szokott lenni, ott a legnagyobb a csapadékhiány! (+ DK-i országrész)

Mire számíthatunk Magyarországon? III.

Hőmérséklet változás (C)
2021-2050 időszakra

Csapadék változás (mm)
2021-2050 időszakra

Jelentős a modellek bizonytalansága!

Forrás: OMSZ

Várható éghajlatváltozás Magyarországon - összefoglaló értékelés

Erre nehéz
tervezni.
Megoldás:
sérülékenység
vizsgálat!

- > Az **évi középhőmérséklet** 1-2,5 fokos emelkedése valószínűsíthető, télen és nyáron valamivel nagyobb felmelegedésre számíthatunk
- > A **hőségriadós napok száma** – különösen az ország középső és délkeleti térségeiben – több, mint 30 nappal gyarapodhat
- > Télen a **csapadék** mintegy 15-20%-os növekedése, nyáron pedig 10-30%-os csökkenése vetíthető előre, de az eredmények nem szignifikánsak
- > **Száraz napok száma** télen kb. 10-15%-kal csökkenhet, nyáron pedig – különösen a Dunától keletre – 15-25%-kal növekedhet
- > **Összességében a hóhullámok gyarapodásával és a jelenleginél szélsőségesebb vízjárással kell számolni.**
- > A **szélsőségek** várható alakulása elsősorban **Magyarország középső, keleti, és délkeleti területeit érinti kedvezőtlenül.**

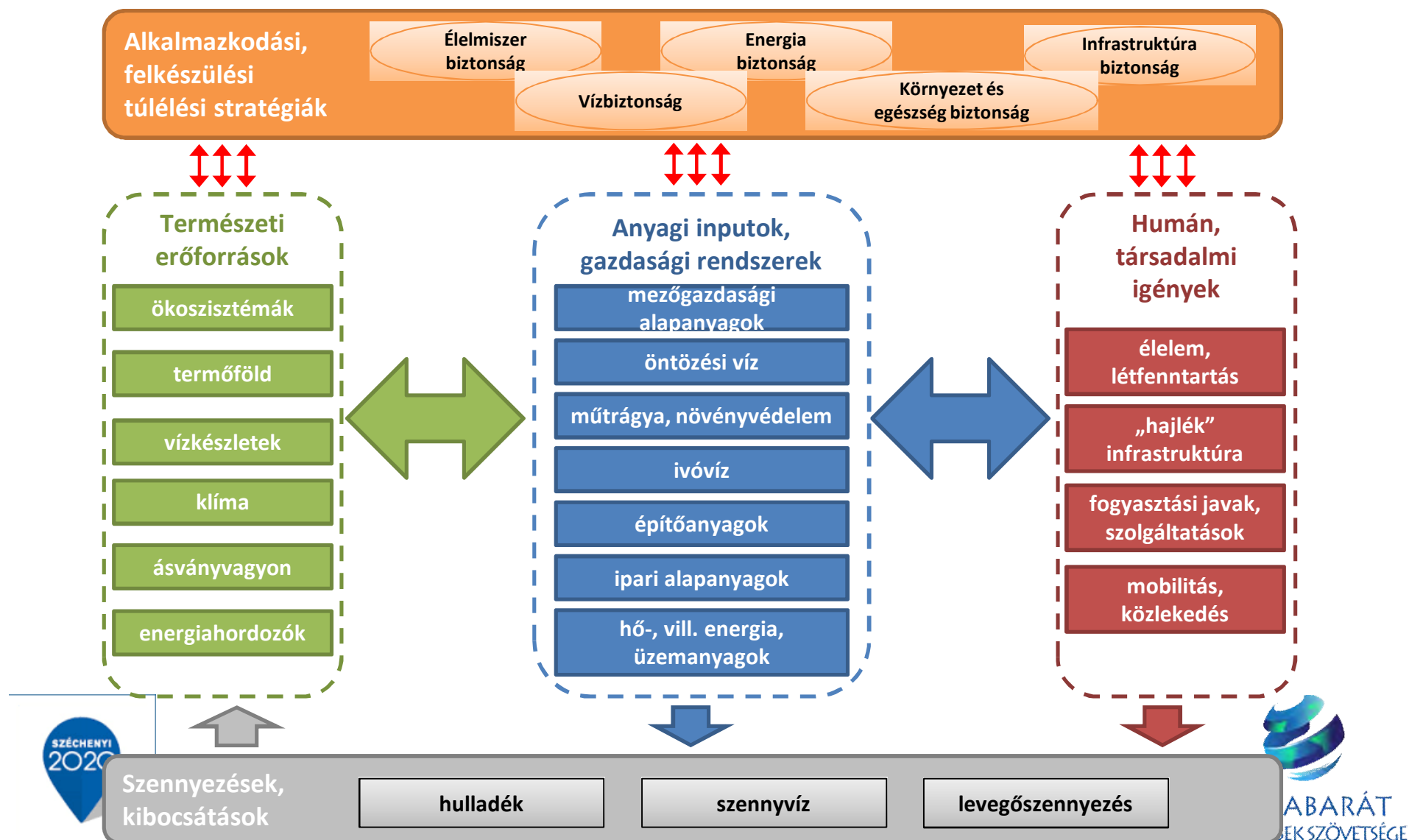

II. A megyei éghajlatpolitika stratégiai keretei

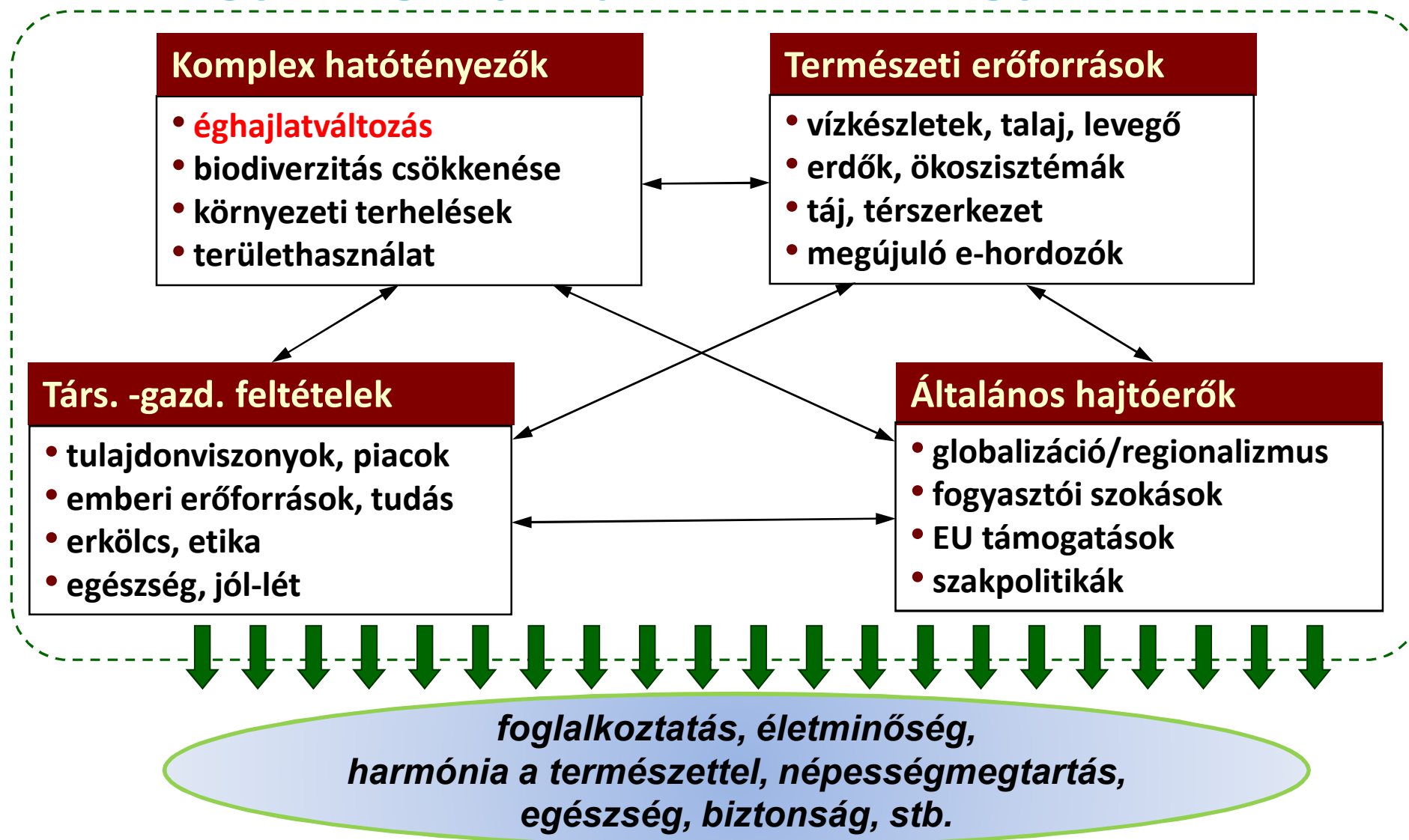

Az éghajlatváltozás = komplex biztonsági kérdés..

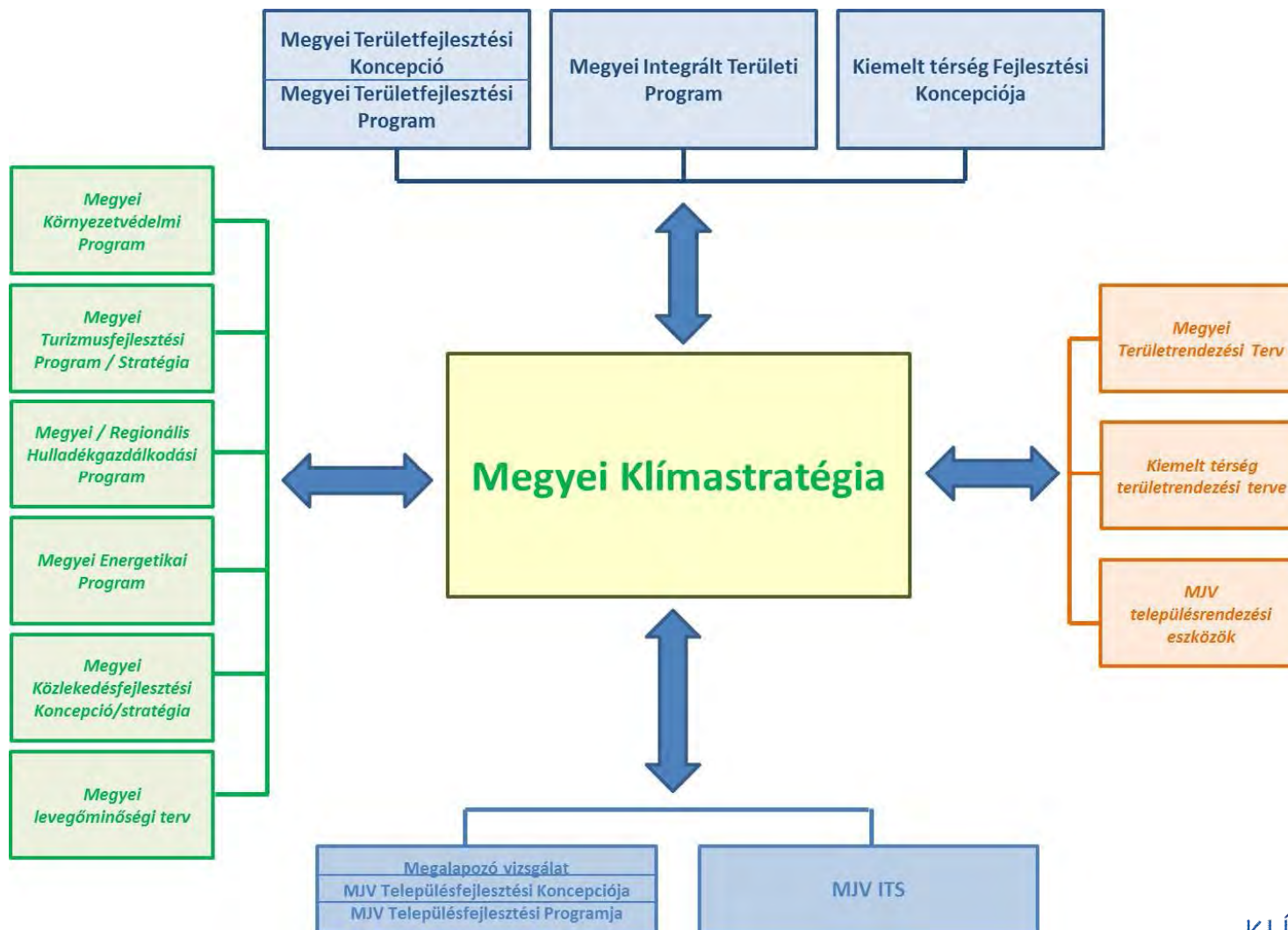

Megyei éghajlatpolitika „beágyazódása”

A megyei éghajlatpolitika stratégiai kapcsolódása

A megyei éghajlatpolitika tervezési keretei

A tervezési keretrendszer főbb elemei:

- > teljes kompatibilitás a **Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiával**,
- > a megyei települések bevonása, összefogása (**közvetítő funkció**),
- > a megyei és a települési klímastratégiák nyomonkövetése (**monitoring funkció**),
- > hangsúly a klímatudatosságon (**szemléletformálási funkció**),
- > hangsúly a megyei platformokon (**közérdekűség funkció**).

A megyei klímastratégia magába foglalja:

- > a megye **alkalmazkodási és kibocsátáscsökkentési és szemléletformálási** törekvéseit ,
- > a megvalósításához szükséges **eszközöket, forrásokat** és intézményi struktúrát,
- > stratégia megvalósításának **nyomon követését**.

III. Hogyan készülhet a megyei klímastratégia?

A megyei klímastratégia - madártávlatból

1. Helyzetértékelés

- > mitigációs helyzetértékelés,
- > alkalmazkodási helyzetértékelés,
- > klíma- és energiatudatossági, helyzetértékelés,
- > Éghajlati szempontú megyei SWOT elemzés és problématérkép.

**A megyei
klímastratégia
kiindulópontja !**

2. Stratégiai kapcsolódási pontok meghatározása

- > nemzeti szintű kapcsolódási pontok bemutatása,
- > kapcsolódás a megyei stratégiai dokumentumokhoz.

3. Jövőkép és célrendszer kidolgozása

- > megyei klímavédelmi jövőkép,
- > megyei dekarbonizációs és mitigációs vízió,
- > alkalmazkodási és felkészülési célkitűzések,
- > klímatudatossági, szemléletformálási célkitűzések.

**megyei klímastratégia
megvalósíthatósága !**

4. a végrehajtás szervezése

- > megyei szintű intézkedések tervezése,
- > végrehajtási keretrendszer meghatározása.

Mitigációs helyzetértékelés

1. ÜHG Leltár

- > nincs jogszabályi kötelezettség, módszertani ajánlás eddig nem készült. **Kidolgozása feltétlenül javasolt! Bázisév: 2005.**
- > szoftveres támogatású segédlet áll rendelkezésre.

1.3. LAKOSSÁGI TŰZIFA- ÉS SZÉNFOGYASZTÁS KIBOCSÁTÁSA		SZEN-DIOXID	ÖSSZESEN
		0,00 t CO ₂	0,00 t CO ₂
<p>A lakossági tüzfafogyasztáshoz az alábbi oldalon, bal lent a megye kiválasztása után a következő táblát kell megnyitni: http://www.ksh.hu/nepszamlalas/reszletes_tablak</p> <p>2.3.3.2 A lakott lakások szobaszám és konyhával való ellátottság, valamint tulajdonjelleg, komfortosság, fűtési mód és fűtőanyag szerint, 2011</p>			
Lakosság tüzfafogyasztása (automatikusan jobboldali számítás alapján, vagy saját adat beírható):	0 MWh		
Lakosság szénfogyasztása (automatikusan jobboldali számítás alapján, vagy saját adat beírható):	0 MWh		
Átlagos lakás évi tüzfafogyasztása:	5,56 t/tonna/év		
Átlagos lakás évi szénfogyasztása:	3,194 t/tonna/év		
Tonnánkénti fa energiatartalma:	5,5566 MWh/t		
Tonnánkénti szén átlagos energiatartalma:	5,4 MWh/t		
		lakossági tüzifa- és szénfogyasztás (adatok a megyei 2.3.3.2. KSH táblából):	
		mutató:	cella: érték: mértékegység:
		konvektoros/kályhás fűtés fával:	K23 db lakás
		szénnel:	K24 db lakás
		gázzal és fával:	K30 db lakás
		szénnel és fával:	K31 db lakás
		cirkós/kazános fűtés fával:	K37 db lakás
		szénnel:	K38 db lakás
		gázzal és fával:	K44 db lakás
		szénnel és fával:	K45 db lakás
		összes becsült lakossági tüzfafelhasználás:	0 tonna
		összes becsült lakossági szénfelhasználás:	0 tonna

2. A megyében megvalósult fenntartható energiagazdálkodási projektek bemutatása

- > A megyei saját projektjei, illetve a megyei településektől begyűjtött információk alapján – megadott táblázati sablonban - a megvalósult (vagy folyamatban lévő) (energiahatékonysági és megújuló) projektlista összeállítása.

Alkalmazkodási helyzetértékelés I.

1. Ajánlás az éghajlatváltozási problémakörök megyei jelentőségére

Megye	általános érintettség	
	Hőhullámok által eu. veszélyeztetettség	Épületek viharok általi veszélyeztetettsége
Bács-Kiskun	3	3
Baranya	3	3
Békés	3	3
Borsod-Abaúj-Zemplén	3	3
Budapest	3	3
Csongrád	3	3
Fejér	3	3
Győr-Moson-Sopron	3	3
Hajdú-Bihar	3	3
Heves	3	3
Jász-Nagykun-Szolnok	3	3
Komárom-Esztergom	3	3
Nógrád	3	3
Pest	3	3
Somogy	3	3
Szabolcs-Szatmár-Bereg	3	3
Tolna	3	3
Vas	3	3
Veszprém	3	3
Zala	3	3

megyék differenciált érintettsége								
Árvíz veszélyeztetettség	Belvíz veszélyeztetettség	Villámárvíz veszélyeztetettség	Aszály veszélyeztetettség	Ívóvízbázisok veszélyeztetettsége	Természeti értékek veszélyeztetettsége	Erdőtűz veszélyeztetettség	Turizmus veszélyeztetettsége	
2	2	1	3	2	3	3	2	
1	1	3	3	2	3	3	3	
3	3	1	3	1	1	1	2	
2	2	3	1	3	3	3	3	
3	1	3	1	3	2	2	3	
3	2	1	3	1	2	1	3	
1	3	2	3	2	2	2	3	
3	2	2	2	2	2	2	3	
2	3	1	3	1	3	2	3	
3	2	3	2	3	3	3	3	
3	3	1	3	1	1	1	3	
2	1	3	2	3	3	3	1	
3	1	3	1	3	3	3	1	
2	3	2	2	3	3	3	3	
1	3	2	2	1	3	3	3	
3	3	1	3	1	3	2	1	
3	2	3	3	2	2	2	1	
2	1	3	2	2	3	3	2	
1	1	3	1	3	3	3	3	
2	1	3	1	3	3	3	3	

Csak ajánlás!
A besoroláson a megye változtathat!

Jelmagyarázat:

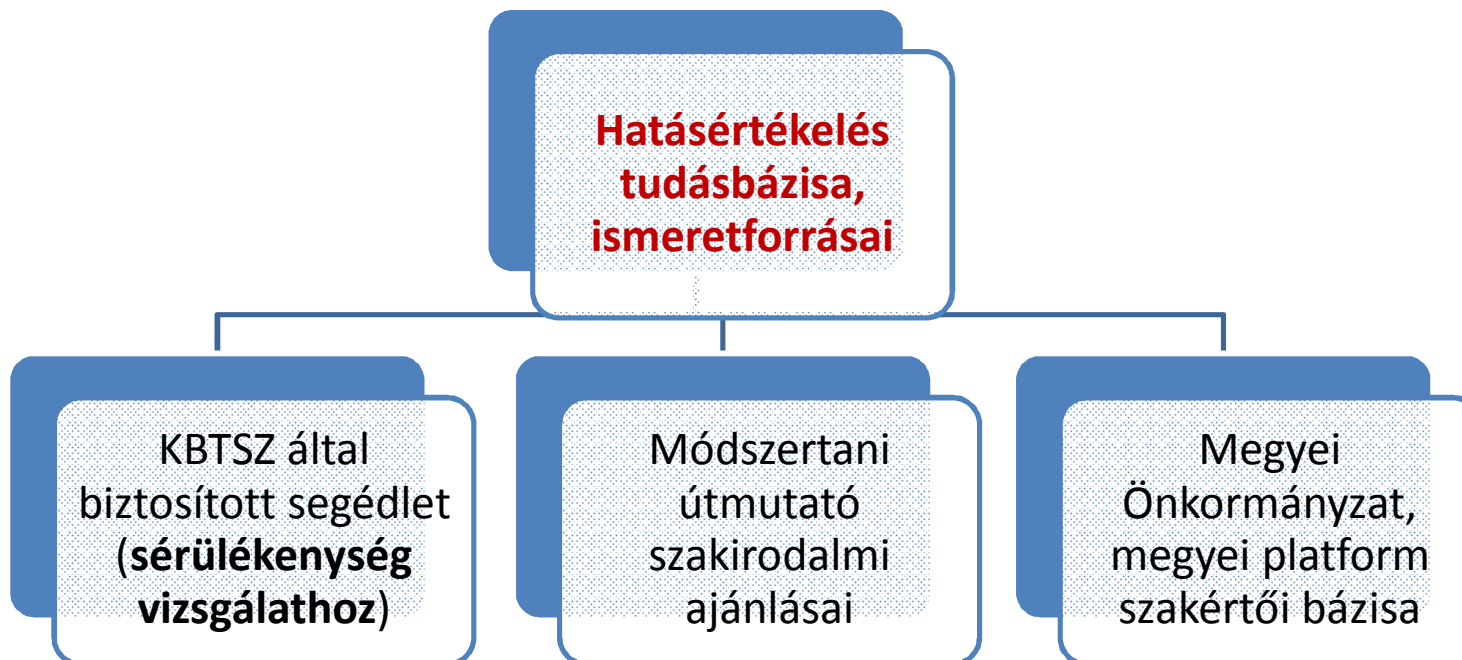
- 3** a probléma kiemelkedő jelentőségű a megyében; kezelése a megyei éghajlati alkalmazkodási tevékenység fókuszában áll (**fokozottan ajánlott** beavatkozási elemek)
- 2** a probléma átlagos jelentőségű, az alkalmazkodási tevékenység tervezése **javasolt**
- 1** a probléma relevanciája alacsony a megyében, alkalmazkodási tevékenység tervezése **opcionális**

Alkalmazkodási helyzetértékelés II.

2. Éghajlatváltozás várható a megyei hatásainak meghatározása

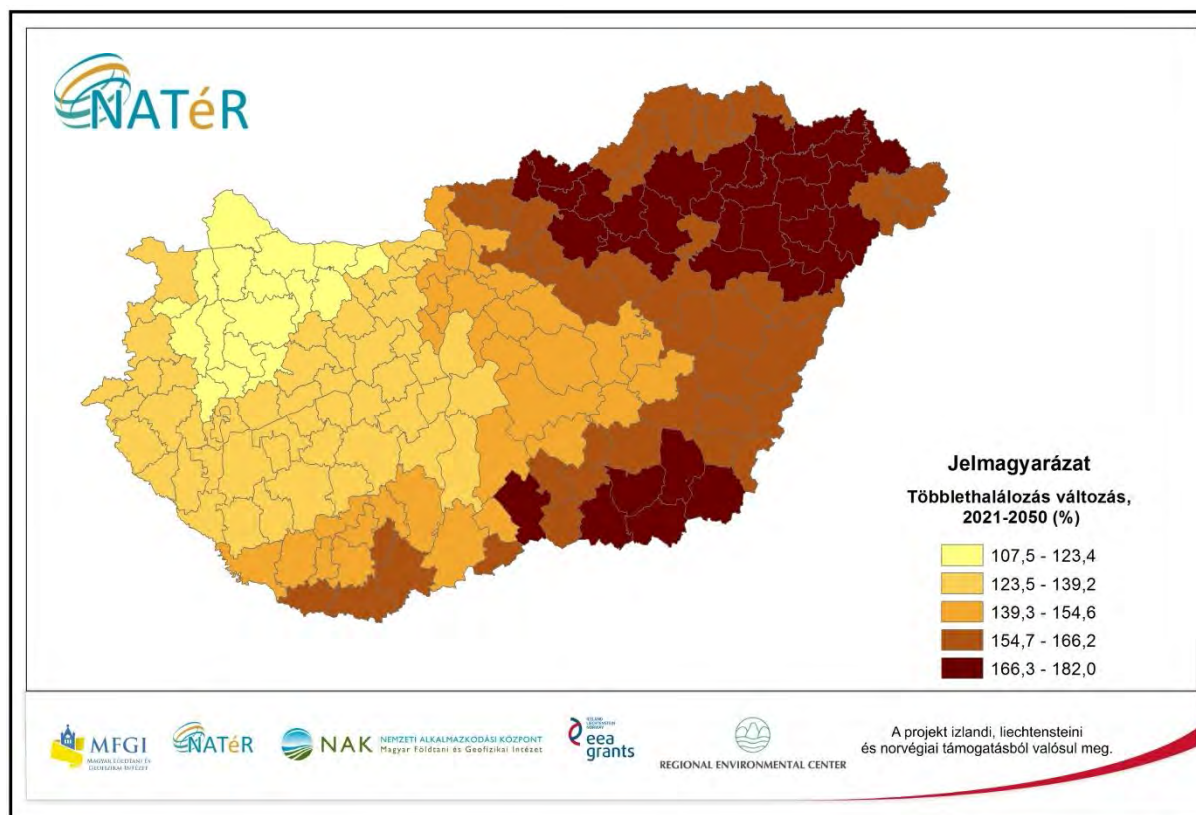
- > Kb. 5-10 oldal terjedelmű hatásértékelés, a megye által meghatározott problématerületeken

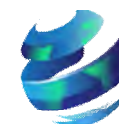
Alkalmazkodási helyzetértékelés III.

Példa az éghajlati sérülékenységi vizsgálat – megyei helyzetértékelésben hasznosítható - eredményeire

Hőhullámokkal szembeni sérülékenység - többlethalálozás változása (%),

Az ALADIN-Climate klímamodell 2021–2050 időszakában az éves átlagos többlethalálozás változása (%), klímamodell 1991–2020 időszakához képest

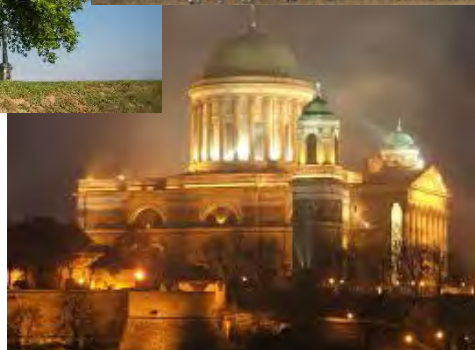

Alkalmazkodási helyzetértékelés IV.

3. Az éghajlatváltozás által veszélyeztetett megye-specifikus értékek

- > Melyek a megyében fellelhető, nemzeti jelentőségű természeti, táji értékek?
- > Vannak-e a megyében speciális tájfajta agrárazdasági termékek?
- > Vannak-e a megyében az időjárási vagy a vizek kártételének kitett műemlékek?
- > Vannak-e a megyében éghajlati szempontból kitett turisztikai desztinációk?

19 megyére a megyei értékek indítólístáját a módszertan tartalmazza.

***Csak ajánlás!
Az értéklísta
változtatható!***

Klíma- és energiatudatossági helyzetértékelés

1. A megyében lebonyolított szemléletformálási projektek összegyűjtése

- > energiatakarékosságra, megújuló energiahasználatra ösztönző akciók,
- > fenntarthatóságot, környezetvédelmet, hulladékgazdálkodást érintő szemléletformálási projektek,
- > TOP, KEHOP, EGT Norvég Alap stb. szemléletformálási nagyprojektek.

2. Értékelés a megye társadalmának klímaváltozáshoz való attitűdjéről

- > már meglévő kutatások és felmérések tapasztalatai alapján,
- > a megyei útmutató megadja e felmérések elérhetőségét, szerzőit

3. Stakeholder elemzés

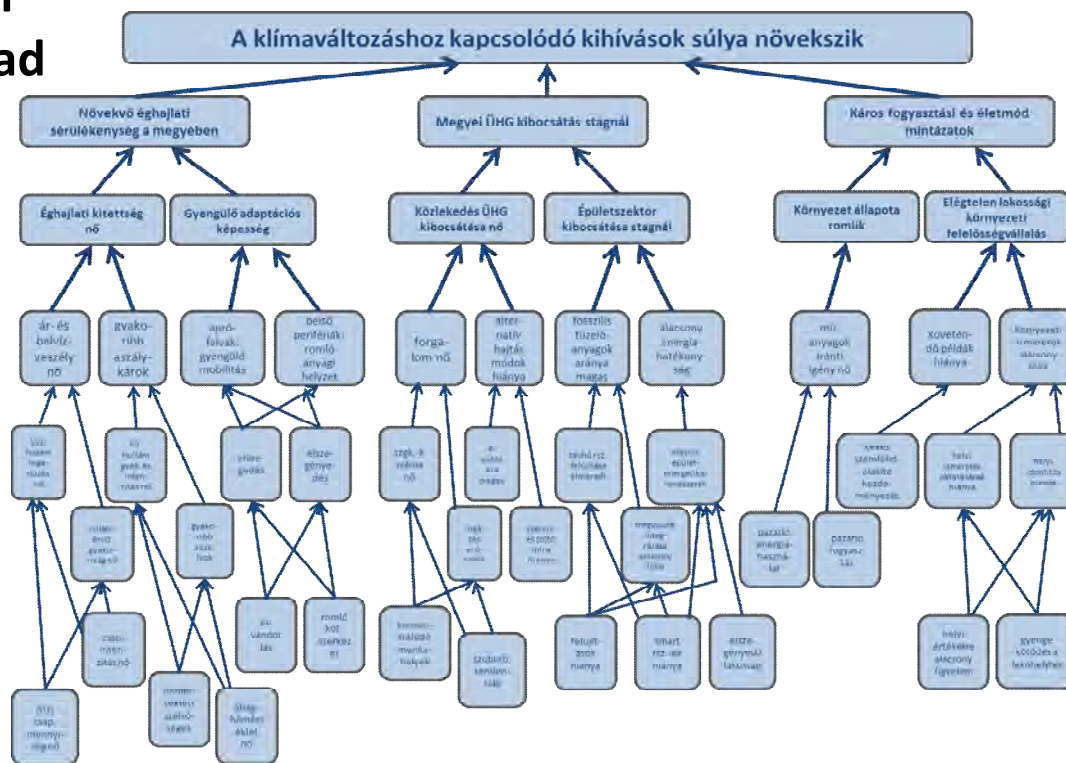
- > a megyei mitigációs és adaptációs törekvésekre milyen szereplők gyakorolnak hatást ?
- > az érintett szereplők hogyan segíthetik elő a megyei klímastratégia végrehajtását.

Éghajlati SWOT elemzés és problématerkép

A módszertan mintapéldát ad a probléma-
térképre

Problématerkép szükséges, de a mintától el lehet térni!

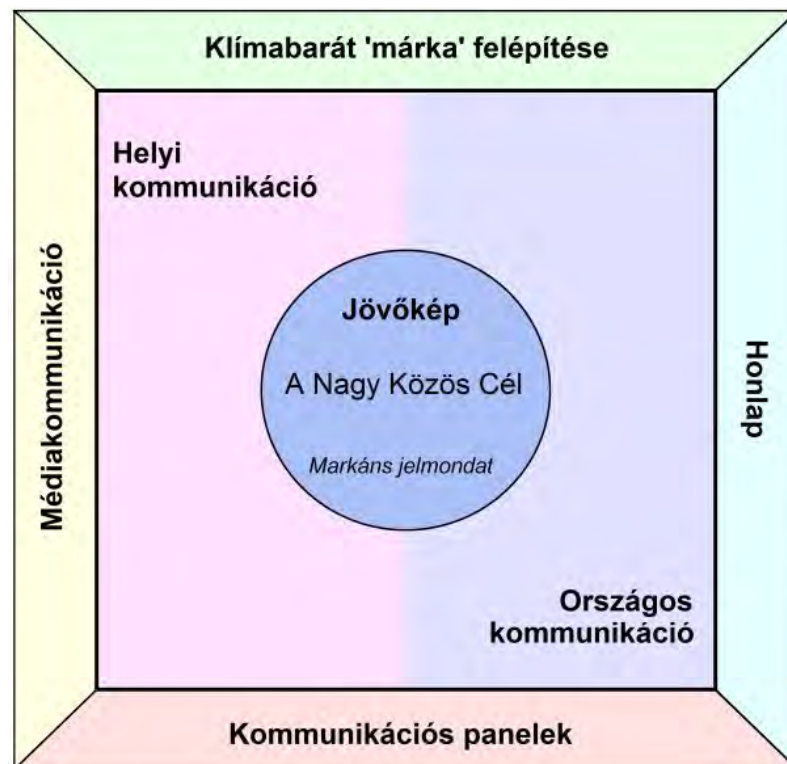

Megyei klímavédelmi jövőkép

A jövőkép:

- > klímastratégia „megjelenítésének, elfogadtatásának” kulcseleme,
- > olyan vízió, amely a megyei érintettek számára „A Nagy Közös Cél” lehet,
- > a jövőkép egy rövid, markáns, megjegyezhető jelmondatban is megjelenik, amelyre a további célok és kommunikációs elemek is épülhetnek.

**A megyei
klímastratégiai
jövőkép
kommunikációs
kapcsolódásai:**

**A jövőkép szükséges,
de maximális
szabadsági fok a
megyéknek!**

Megyei dekarbonizációs vízió I.

Javasoljuk, hogy legyen a megyének számszerű dekarbonizációs víziója!

- > **dekarbonizációs vízió:** a megye ÜHG kibocsátási célértéke (%)-ban kifejezve, 2005. évhez képest (ÜHG Leltár!)
- > nincs jogi kötelezettség, ám a megye éghajlatpolitikai tevékenységének „komolysága” és az társadalmi partnerség szempontjai végett szükséges.

	2005 bázisév	2020	2030	2050
javasolt érték intervallum		0-3%	8-16%	
megyei dekarbonizációs vízió		X	Y	(Z)

**2005. évi
megyei
ÜHG Leltár**

**megyei éghajlatpolitikai döntés,
(megyei szakértői előkészítés,
KBTSZ támogatás, megyei
platform egyeztetés)!**

Megyei dekarbonizációs vízió II.

Megyei dekarbonizációs víziót támogató mitigációs tevékenységek:

- > megyei intézmények **(épületek) energetikai korszerűsítése** (épületszigetelés, fűtéskorszerűsítés, megújulók alkalmazása,
- > megyei települések és ipari létesítmények **mitigációs és dekarbonizációs tevékenységének elősegítése, nyomon követése**, értékelése,
- > megyei stratégiai dokumentumok, pályázati kiírások, **megyei léptékű programokban** dekarbonizációs célok érvényesítése,

Lényeges, hogy a megye dekarbonizációs tevékenysége nem helyettesítheti a megyei települések, illetve a megyében működő ipari létesítmények hasonló tárgyú beavatkozásait, azonban a megye elősegítheti ezen „megyei lépték alatti” mitigációs és dekarbonizációs aktivitást.

Alkalmazkodási és felkészülési célkitűzések I.

1. Átfogó adaptációs célkitűzések

- > probléma-térkép alapján - **valamennyi lehatárolt problématerületre** - alkalmazkodási célkitűzéseket kell kitűzni,
- > A célkitűzéseket lehetőség szerint időtávval és konkrét célértékkel kell meghatározni.

Példák a megyei átfogó adaptációs célkitűzésekre:

A megye általános adaptációs céljai a következők:

A-1. célkitűzés: 2020-ig 50%-kal növeljük a villámárvizek elöntéseitől védett területeket

A-2. célkitűzés: 50%-kal növeljük a megyében hőségriadó tervvel rendelkező települések számát

A-3. célkitűzés: 2020-ig felmérjük a megyei épületállomány sérülékenységet

A-4. célkitűzés: 2025-ig 25%-kal növeljük a megyében az öntözött területek kiterjedését

Alkalmazkodási és felkészülési célkitűzések II.

2. Specifikus célok a megyei értékek megóvására

- > helyzetértékelésben lehatárolt értéklista alapján az éghajlati adaptáció területén a konkrét célokat kell kitűzni,
- > lényeges, hogy valamennyi értéklista elemre készüljön alkalmazkodási célkitűzés.
- > A célkitűzéseket lehetőség szerint időtávval és konkrét célértékkel kell meghatározni.

Példák a megyei specifikus adaptációs célkitűzésekre :

- > Kiskunság vizes élőhelyeire (pl. Kolon-tó, Szelidi-tó, Gátéri Fehér-tó, Bak-ér) az éghajlati sérülékenységet figyelembevevő természetvédelmi tervek készítése (NPI)
- > Gemenci gímszarvas populáció felmérése, éghajlati szempontú értékelése
- > Mangalica, a magyar szürke marha és a racka juh tartás éghajlati feltételeinek meghatározása

Klímatudatossági és szemléletformálási célkitűzések I.

Az Energia- és Klímatudatossági Szemléletformálási Cselekvési Terv és a második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia tervezete szerint az alábbi területek érintése kiemelten javasolt :

- > Éghajlatvédelem integrálása a megyei és a települési önkormányzatok jogalkotási tevékenységébe
- > Partnerség a megyei médiával
- > Szemléletformálás az oktatásban
- > Társadalmi, lakossági kampányok
- > Megyei éghajlatvédelmi hálózatépítés
- > Helyi mintaprojektek, jó példák segítése és bemutatása

Lényeges, hogy olyan szakterületeken, ahol a megyének nincsenek jogi és hatásköri lehetőségei mitigációs, adaptációs, intézkedésekre (pl. jogalkotásra), ott kifejezetten javasolt szemléletformálási célkitűzések megfogalmazása.

Klímatudatossági és szemléletformálási célkitűzések II.

Logikai célmátrix - a szemléletformálási célrendszer elemeinek egymásra épülése:

A logikai célmátrixban jelölt célok darabszáma változtatható, azaz tetszőleges számú cél megadására nyílik lehetőség.

Szemléletformálási horizontális cél

Távlati, átfogó
cél 1

Távlati, átfogó
cél 2

Távlati, átfogó
cél 3

Operatív
cél 1

Operatív
cél 2

Operatív
cél 3

Operatív
cél 4

Operatív
cél 5

Operatív
cél 6

Operatív
cél 7

Operatív
cél 8

Operatív
cél 9

Megyei szintű intézkedések tervezése

A célrendszer valamennyi eleméhez intézkedéseket kell tervezni, de természetesen egy-egy javasolt intézkedés több célt is szolgálhat:

- > mitigációs intézkedési javaslatok,
- > adaptációs intézkedési javaslatok,
- > szemléletformálási intézkedési javaslatok.

**A beavatkozás-tervező sablont a
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
Fejlesztés- és klímapolitikáért, valamint Kiemelt
Közszolgáltatásokért Felelős Államtitkárság,
Klímapolitikai Főosztályával együttműködésben alakítjuk ki.**

Végrehajtási keretrendszer meghatározása

A megyei módszertani útmutató háttérrel ad és tervezési javaslatokat tesz a következő tématerületeken :

- > javaslatok a megyei klímastratégiai tervezés településeket támogató koordinációs szerepének erősítésére,
- > intézményei együttműködési keretek,
- > finanszírozási terv (az intézkedési javaslatok finanszírozási információi alapján),
- > partnerségi terv, érintettek azonosítása,
- > monitoring terv
- > a megyei stratégia felülvizsgálati lehetőségei.

Lényeges, hogy a végrehajtás nemcsak a megyei önkormányzat feladata! „A megye „karmester” , a megyei platform, a megyei települési önkormányzatok és a megyei kormányhivatalok szakhatóságai a zenekar”

Karmester és zenekar: de nem így..

Köszönöm a figyelmet!

Tolna Megyei Önkormányzat
KEHOP-1.2.0-15-2016-00009.

JELENLÉTI ÍV

a Tolna Megyei Éghajlatváltozási Platform 2017. január 26-i ülésére

Tagok:

Szervezet neve	Szervezet képviselője	Aláírás
Klímaparát Települések Szövetsége	Gál Péter	
Közép-dunántúli Vízügyi Ig. Tolna Megyei Szakasz mérnöksége	Palotásné Kövári Terézia	
Laurus Alapítvány	Dudás Olga	
MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Regionális Kutatások Intézete	Varjú Viktor	
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Tolna Megyei Igazgatósága	Vendég Edit helyett: Fritzné Wéninger Diána	
PTE Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar	Dr. Horváthné Papp Ibolya	
Tolna Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	dr. Balázs Gábor	
Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	Hornok Jenő	
Tolna Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály	Illés Géza	
Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése	Ribányi József	
Zöldtárs Környezetvédelmi Közhasznú Alapítvány	Gyarmati László	

Tolna Megyei Önkormányzat
KEHOP-1.2.0-15-2016-00009.

JELENLÉTI ÍV

a Tolna Megyei Éghajlatváltozási Platform 2017. január 26-i ülésére

Meghívottak:

Szervezet neve	Szervezet képviselője	Aláírás
Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal	dr. Gábor Ferenc	
Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal	Naszvadi Balázs	
Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal	Kőfalvi Aranka	
Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal	Istlstekker Lídia	<i>Istlstekker Lídia</i>
Tolna Megyei Önkormányzat	Baloghné Gaál Zsófia	<i>Baloghné Gaál Zsófia</i>
Tolna Megyei Önkormányzat	Varga-Stadler Gábor	<i>Varga-Stadler Gábor</i>
Dipol Intézet Kft.	Váradt Zsuzsanna	<i>Váradt Zsuzsanna</i>
<i>ZÖLDTÁRS ALAPÍTVÁNY</i>	<i>BAKA GYÖRGY</i>	<i>Baka György</i>

